

vonatkozó jogait láthatóbbá kell tenniük, az e-könyvlicenckről szóló információk terjesztése helyett kommunikációs módszereket kell alkalmazniuk. A tájékozatlanság oka az is, hogy ERM modulát még kevesen integráltak a rendszerükbe, és ha rendelkeznek is vele, akkor is csak a gyártók és a műszakiak számára láthatók, a könyvtárközi kölcsönzéssel foglalkozók nem ismerik. Az is kívánatos lenne, ha az egyes ERM rendszerek egymással jobban kommunikálnának.

A kérdőív tanúsága, hogy a könyvtárközi kölcsönzési jogokat nemcsak a könyvtáron belül kell kommunikálni, hanem a könyvtárak között is.

Következtetések

A legtöbb könyvtáros kikerülhetetlennek érzi az áttérést az e-könyvgyűjteményekre. Kérdés az, hogy miképpen alakul az elektronikus monográfiák könyvtárközi kölcsönzése ebben a gyorsan változó környezetben. Jelenleg mind az *EBL* (Ebook Library, <http://www.ebilib.com/>), mind az *Ebrary* (<http://www.ebrary.com>) kínál rövid lejáratú idejű kölcsönzési szolgáltatást, ami a könyvtárlátogatók számára hatalmas mennyiségű monografikus anyaghoz jelent olcsóbb hozzáférést, mintha megvásárolnák, vagy könyvtárközi kölcsönzéssel kapnák meg a kívánt műveket.

Pillanatnyilag nincs általános konszenzus az e-könyvek könyvtárközi kölcsönzését illetően sem az

egyes könyvtárak könyvtárosai, sem az egyes könyvtárak között. Mindenki tudatában van annak a ténynek, hogy az elektronikus információforrások licencai különböznek, és nem egyszerű átlátni, mi engedélyezett, mit nem szabad vagy mi tilos. Az is egyre inkább nyilvánvalóvá válik, hogy az áttekinthetőségnek ez a hiánya befolyásolhatja a könyvtárak képességét a kutatás, oktatás, tanulás jövőbeli támogatásában.

A helyzet javítása érdekében fontos, hogy a könyvtárosok együttműködjenek a terjesztőkkel és a szolgáltatókkal, és olyan előfizetési feltételekben egyezzenek meg, amelyek lehetővé teszik a tisztességes használatot és a széles körű hozzáférést az elektronikus anyagokhoz. A könyvtárosoknak ki kell dolgozniuk az e-könyvhasználat legjobb gyakorlatát a könyvtárközi kölcsönzésben, ami egyrészt világosan megmutatja az előfizetés korlátait, másrészt előtérbe helyezi a tisztességes használat elveit. Az e-könyv előfizetések feltételeit meg kell tanulni a könyvtárak minden szintjén, a vezetőktől kezdve a könyvtárközi kölcsönzést végzők munkatársakig.

/FREDERICKSEN, Linda – CUMMINGS, Joel – CUMMINGS, Lara – CARROLL, Diane: Ebooks and Interlibrary Loan: Licensed to Fill? = Journal of Interlibrary Loan, Document Delivery & Electronic Reserve, 21. sz. 2011. p. 117–131./

(Burmeister Erzsébet)

A jövő keresőjét fejleszti a Google

A társaság egy olyan keresőt akar megalkotni, ahol a rendszer pontosan érti, hogy mit kérdez a felhasználó és precíz válaszokat ad. Bár egyelőre ettől még messze van a szolgáltatás, azonban három fontos változást jelentett be. Az első, hogy globálisan elérhetővé válik a Knowledge Graph, amit az Egyesült Államokban élő internetezők már tavaly május óta használhattak. Ha például valaki *Leonardo Da Vinci* nevét gépeli be a keresőbe, akkor a jobb oldalon felbukkanó infoboxban megjelennek a művész és feltaláló életének és műveinek legfontosabb információi. Mindez akkor is működik, ha valaki egy helységnevet vagy egy sportklub nevét adja meg. Tehát már nem is lesz szükséges megnyitni egy újabb oldalt, hanem a Google oldalán látható a keresett információ.

Még inkább személyre szabható lesz a keresés, és lehetőség lesz akár a saját e-mailjeink között is keresni. Ha valaki a saját repüléseire keres rá, akkor a program ki fogja listázni neki az e-mailes jegyfoglalásait is, feltéve, ha ehhez a Gmailt használta. Ugyanakkor az új funkció közel sem lesz annyira részletes, mint a tavaly leállított Google Desktop Search.

A harmadik újdonság, hogy a kimondott szó még fontosabbá válik, a Google ugyanis komolyan gondolja, hogy harcba száll az Apple Siri funkciójával. A konszern hamarosan elérhetővé teszi az App Store kínálatában az iOS operációs rendszer alatt, vagyis az iPhone és az iPad készülékeken egyaránt használható programot, amely lehetővé teszi a keresési címszavak szóban való megadását és a felhasználók a válaszokat is így kaphatják meg. A találatok között szintén megjelennek a Knowledge Graph adatok.

A kereső a jövőben képes lesz megválaszolni akár bonyolultabb kérdéseket is megválaszolni. A cél egyrészt az internetezők hatékonyabb segítése, másrészt a reklámok célzottabb elhelyezése. A címszavas keresésről a szemantikus keresésre való teljes átállás több évig fog tartani.

/SG.hu Hírlevél, 2012. augusztus 12., www.sg.hu

(SzP)